

Plaatsvervangend hoge commissaris te Djakarta (Gieben) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen, 25 aug. 1950)

Mede voor Stikker.

Ik heb er de voorkeur aan gegeven inzake mededeling van de reis van de Kortenaer zelf het initiatief te nemen en heb dus gisteren na ontvangst van Uw 242 Hatta om audiëntie gevraagd, die mij vanmorgen is verleend. Hatta zei nog niets te weten. Reeds meermalen trouwens is mij opgevallen, dat berichtgeving van Rum zeer traag doorkomt. Ik heb Hatta de motivering gegeven, die U aan Rum had verstrekt. Het argument, dat het terugbrengen van de voorbereidingstermijn mede aanleiding was om een kortere eerste etappe voor de Kortenaer te bepalen, heb ik niet gebruikt. Hatta keek kwaad, doch gaf geen enkel commentaar. Ik heb uw argumentatie aangevuld door het gevaar van ophitsende Ambonese radiopropaganda te illustreren met wat Scheffelaar mij gisteren over Balikpapan vertelde. De voornaamste reden nl. dat de Ambonese militairen weigerden zich naar Java te laten afschepen was een herhaald bericht van Radio Ambon, dat Makassar en een deel van Zuid-Celebes in handen was van zegevierende Ambonese militairen, die APRI eruit hadden geslagen. De Ambonezen in Balikpapan achtten zich daarom geroepen hun landgenoten daarbij te gaan helpen. Zij hebben voor Scheffelaars vertogen eerst oor gekregen toen zij van hun landgenoten aan boord van het langs Balikpapan geleide schip vernamen, dat Radio Ambon gelogen had en dat Scheffelaar de waarheid had gesproken.

Ook Uw aan Rum gedane mededelingen over Nikijuluw heb ik aan Hatta overgebracht. Hatta kon niet goed begrijpen waarom Uwerzijds door informele stappen Nikijuluw niet meer onder pressie is gesteld, ook al wist Hatta dat gemeentelijke autonomie in Nederland een heilig huisje is. Hij vertelde mij uit onderschepte telegrammen nog steeds de activiteit van Nikijuluw te vernemen, onder andere dat met 'Soumokil' ondertekende telegrammen uit Nederland arriveerden. Hij verzocht mij U over te brengen, dat hij het wel zeer op prijs zou stellen, indien U, gelijk U in Nieuw-Guinea gedaan hebt, maatregelen kon nemen om dergelijke telegrammen van Nikijuluw niet meer door te laten. Ik heb volstaan met Hatta te zeggen aan zijn verzoek te zullen voldoen, er daarbij op wijzende, dat een dergelijk verbod in Nederland niet zo gemakkelijk ligt als in Nieuw-Guinea. Gaarne zou ik van U voor mij hier niet beschikbare meer gepreciseerde stof voor nader bericht aan Hatta ontvangen. Ook lichtte ik Hatta in over de in verband met de Nieuw-Guineaconferentie gerezen moeilijkheden inzake de Nederlandse vertaling van het Indonesisch rapport.

Hatta had nog geen nadere definitieve berichten over de reden van de arrestatie van Spoor c.s. te Medan. Hij meende, dat het wel de achtergrond zou zijn van subversieve activiteiten van vroegere volgelingen van Westerling. Dat laatste heb ik als ten opzichte van de voorzitter van een plantersvereniging niet aannemelijk genoemd, hoewel ik voor mij toch niet geheel gerust ben dat planters in Medan niet door een privé intelligence-apparaatje in moeilijkheden zijn geraakt, maar dat laatste heb ik Hatta niet gezegd.

Nadat de Kortenaerbarrière genomen was verliep het onderhoud vlot.